

فرشته ای در کنار پیامبر (ص)

سید محمد حسین یثربی

بسم الله الرحمن الرحیم

فرشته ای در کنار پیامبر (صلی الله علیه و آله)

نویسنده:

محمد حسین یثربی

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فرشته ای در کنار پیامبر (ص)

مشخصات کتاب

نویسنده: سید محمد حسین یثربی

ناشر: سید محمد حسین یثربی

چکیده

مروری بر زندگی پرافتخار بانوی بزرگ اسلام، حضرت ام المومنین خدیجه کبری سلام الله علیها

مقدمه

هر ایده و مکتبی برای گسترش فکر خود از ابزارهای گوناگونی استفاده می کند . در میان این ابزارها نیروی انسانی نقش عمده ای بر عهده دارد، کسانی که می کوشند تا پیام مذهب خود را به گوش همگان برسانند. در مکاتب آسمانی که هر یک در حیطه زمانی معینی تعریف شده اند نیز این امر جاری است. در اسلام هم که به عنوان آیینی جاودان به بشریت عرضه شده است، افرادی به چشم می خورند که کم یا زیاد توان خود را در راه پیشبرد آن مصروف داشته اند. اینان به تناسب قوایی که برای توسعه شعاع نورانی آخرین دین صرف کرده اند، مستوجب تقدیر گشته، بر گردن مسلمین حق سپاسگزاری پیدا می کنند.

یکی از افرادی که با هر چه در توان داشت به یاری اسلام و خاتم پیامبران صلی الله علیه وآله وسلم شتافت، حضرت ام المؤمنین خدیجه کبری سلام الله علیها بود .

این نوشتار برآن است تا با جستاری در زندگی این بانوی بزرگ اندکی از حقوق بی شمار ایشان را اداء نموده نسبت به شخصیت والای ایشا ن ابراز احترام کرده باشد .

خاندان

خدیجه (فرزند خویلد) مادر حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا سلام الله علیها، از خانواده ای اصیل و دارای شرافت در میان قریش بود که در قریش به علم و معرفت شناخته می شدند (۱).

اسدبن عبدالعزی پدربزرگ ایشان از برجستگان پیمان معروف به "حلف الفضول" (۲) بود .یکی دیگر از این افراد رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم بودند (۳) .

ثروت ، تجارت و آشنایی با پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم

خدیجه کبری علیهاالسلام اموال فراوانی

از پـدر به ارث برده بـود و بـا آن تجـارت می کرد و در این راه از مردانی درست کـار مـدد می جست. امـوال وی را بیشـتر از هشـتادهزار شتر که در مناطق مختلف مانند حبشه و مصر پراکنده بوده، نوشته اند (۴) .اداره کردن چنین مجموعه عظیم تجاری نمایه ای از قوت و تدبیراین بانوی بزرگ است.

در بین کسانی که به عنوان کارگزاران امین خـدیجه کبری علیهاالسـلام به تجارت پرداخته انـد، نام محمـد امین صـلی الله علیه وآله وسلم نیز به چشم می خورد. ایشان در سن بیست و پنج سالگی برای تجارت رهسپار شام شدند (۵).

ازدواج

با چنین سـفرهایی برای خدیجه کبری علیهاالسلام آشنایی با روحیات حضرت رسول صلوات الله علیه وآله حاصل شد. ایشان با وجود آن که ثروتمندترین بانوی مکه به شمار می رفت و خواستگاران فراوانی از میان مردان ثروتمند داشت، با رضایت کامل حاضر به ازدواج با محمد امین صلوات الله علیه وآله گردید، هر چند این اقدام موجب تمسخر زنان قریش شد.

ازدواج بـا مردی فقیر و یتیم نشـانگر آن بود که ایشـان ارزش را در وجود کمالاـت روحی جسـتجو می کنـد نه در وفور ثروت دنیوی و این درسی است برای همیشه تاریخ.

مراسم خواستگاری با حضور عموی پیامبر صلوات الله علیه وآله جناب ابوطالب علیه السلام و ورقه بن نوفل پسر عموی خدیجه که مردی دانشمند و گریزان از پرستش بت ها بود، انجام شد (۶) .

پس از خواندن خطبه عقد توسط حضـرت ابوطالب علیه السـلام، پیامبر صـلی الله علیه وآله وسـلم از جای برخاسـته آماده رفتن شدند. در این هنگام حضرت خدیجه علیهاالسلام به ایشان عرض کرد:

إلی

بیتک فبیتی بیتک و أنا جاریتک (۷).

به سوی خانه خود بیایید که خانه من خانه شما و خودم خدمتکار شمایم.

در نظر داشتن موقعیت اجتماعی و مادی حضرت خدیجه علیهاالسلام اهمیت این کلام را روشن می سازد که فردی در چنان جایگاهی چگونه نسبت به عظمت روحی حضرت محمد صلی الله علیه وآله وسلم اظهارخضوع می کند .

در مورد ازدواج های حضرت خدیجه علیهاالسلام درمیان محققین اختلاف به چشم می خورد. برخی از صاحبان تحقیق معتقدند ازدواج ایشان با پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم اولین ازدواج ایشان بوده است.

بعثت و نهایت همکاری با پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم

پانزده سال بعد از این ازدواج مهم ترین واقعه خلقت روی داد و محمد امین صلی الله علیه وآله وسلم به رسالت مبعوث گردید. خدیجه کبری سلام الله علیها اولین زنی بود که به دعوت الهی خاتم الانبیاء صلوات الله علیه و آله پاسخ مثبت گفته اسلام آورد.

حضرت امیرالمومنین علی علیه السلام فرمودند:

و لم یجمع بیت واحد یومئذ فی الاسلام غیررسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و خدیجه و أنا ثالثهما (۸).

آن روزها در اسلام هیچ خانه ای افرادی غیر از رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم و خدیجه و مرا که سومین آنها بودم، در خود جای نداده بود.

ایشان تمام ثروت خویش را تقدیم داشت و چنین گفت :

جمیع ما أملک بین یدیک و فی حکمک ، اصرفه کیف تشاء فی سبیل اعلاء کلمه الله و نشر دینه (۹).

همه آنچه دارم در اختیار شما و تحت فرمان شماست، آن را در راه بلندمرتبه ساختن فرمان خدا و گسترش دین او مصرف نمایید.

این گفتار ایشان و در پی آن عمل به

گفتار شاید برای همه تلنگری باشد که یک ثروتمند حاضر شد تمام دارایی اش نه بخشی از آن را در اختیار هدفی مقدس قرار دهد. آری او هر چه داشت در راه دین هزینه کرد و این گونه بود که به مقامی بلند نزد خداوند دست یافت.

می توان فعالیت های مهم خدیجه کبری علیهاالسلام را در مواردی خلاصه نمود:

۱- پشتیبانی مالی

همان گونه که بیان شد ایشان تمام ثروت خود را در اختیار شوی گرامیش صلی الله علیه وآله وسلم قرار داد و از این رهگذر نه چشمداشتی داشت و نه خود را صاحب اختیار در تصمیم گیری های پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم می دانست، حمایتی همه جانبه و بی دریغ. در هیچ منبعی ذکر نشده که ایشان محدودیتی برای هزینه اموال اش قرار داده باشد و یا منتی متوجه رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم نموده باشد.

۲- امداد روحی

در شرایطی که پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم مشغول به انجام رسالت الهی خویش بودند و در این راه آزار واذیت فراوان مشرکین شامل آزارهای روحی (مجنون ، ساحر و دروغگو خوانده شدن) و آزارهای جسمی (قطع فروش طعام ، زباله بر سر ریختن و دشنام و سنگ باران نمودن و ...) به ایشان وارد می آمد، این حضرت خدیجه علیهاالسلام بود که ایشان را تسکین می داد و مایه آرامش زندگی خصوصی شان می شد. اگر رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم درون منزل هم تحت فشار قرار می گرفتند، کار بسیار سخت تر و موفقیت دورتر می گردید. این مطلب نیز بر عظمت شخصیت خدیجه کبری علیهاالسلام

می افزاید.

۳-مشاورت

بنا بر نقل های مختلف خدیجه کبری علیهاالسلام در امور مختلف طرف مشورت سفیر الهی صلی الله علیه وآله وسلم قرار می گرفت. این نکته نیز نشانگر قوت فکری و اعتقاد پیامبر خدا صلی الله علیه وآله وسلم به توانایی های ایشان است.

کان رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم یسکن إلیها و یشاورها فی المهم من اموره (۱۰).

این گونه بود که پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم در کنار ایشان آرامش می یافتند و در کارهای مهم شان با خدیجه مشورت می کردند.

نقش اموال خدیجه کبری علیهاالسلام در پیشبرد اسلام و یاری مسلمین به گونه ای مهم بود که در کتب مختلف شیعه و سنی از رسول گرامی اسلام صلی الله علیه وآله وسلم احادیث مختلفی نقل شده و دانشمندان نیز به این حقیقت اذعان کرده اند. از جمله می توان به این جمله محمد بن علوی دانشمند مالکی مذهب اشاره نمود:

ما قام الإسلام إلا بسیف علی و أموال خدیجه (۱۱).

اسلام استوار نگشت مگر با یاری شمشیر علی (علیه السلام) و ثروت خدیجه (علیهاالسلام).

از وجود اقدس پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم نیز این کلام را می خوانیم:

ما نفعنی مال قط مثل ما نفعنی مال خدیجه (۱۲).

هیچ ثروتی همانند ثروت خدیجه (علیهاالسلام) مرا سود نبخشید.

در این رابطه سخن فراوان است اما به جهت بنای این نوشته بر اختصار بیان آنها به زمانی دیگر موکول می گردد.

واقعه ای مهم در زندگی خدیجه کبری سلام الله علیها

شاید بتوان یکی از مهم ترین وقایع را که عاملی بزرگ برای جاودانگی نام ایشان است، ولادت ام الإئمه حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا سلام الله علیها به شمار آورد. این

حادثه هر چند به صورت های گوناگونی نقل شده اما مضمون واحدی دارد.

هنگامی که درد زایمان به سراغ ایشان آمد، به واسطه فرستاده ای از زنان قریش یاری طلبید. زنان قریش با سرزنش ایشان که به سخن ما اعتنا نکردی و با یتیم ازدواج کردی، استمداد ایشان را رد کردند. در این هنگام چهار زن بلند قامت وارد اتاق شدند. آنها خود را این گونه معرفی کردند: ساره (همسر حضرت ابراهیم علیه السلام) آسیه (همسر فرعون) مریم (مادر حضرت عیسی علیه السلام) و کلثم (خواهر حضرت موسی علیه السلام). آنها گفتند: ما از سوی خداوند برای کمک به شما و بشارت به قدوم فرزندتان آمده ایم، در این فرزند و نسل او برکت قرار داده شده است (۱۳).

این اتفاق از عنایت خداوند متعال به خدیجه کبری علیهاالسلام حکایت دارد. وقتی همه از یاری ایشان سرباز زدند فرستادگان الهی نصر خداوند را برای وی به ارمغان آوردند و معلوم ساختند که إن تنصروا الله ینصرکم (۱۴).

حسادت ها

در لابلای متون شیعه و سنی داستان حسادت برخی از همسران پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم به جایگاه خدیجه کبری علیهاالسلام نزد پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم با اشکال گوناگون به چشم می خورد. البته رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم پاسخ آنها را می داده اند و برتری ایشان را نسبت به سایرین روشن می ساخته اند. از میان این موارد به نمونه ای اشاره می کنیم.

عایشه نقل کرده است که رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) از خانه بیرون نمی رفت مگر آنکه خدیجه (علیهاالسلام) را یاد

می کرد و بر او به خوبی و نیکی مدح و ثنا می فرمود. روزی از روزها غیرت مرا گرفت و گفتم: خدیجه (علیهاالسلام) پیرزنی بیش نبود و خدا بهتر از او را به شما عوض داده است. پیامبر(صلی الله علیه وآله وسلم) غضبناك شد به طوری که موهای جلوی سرش از خشم تکان می خورد، سپس فرمود: نه به خدا، بهتر از او را خدا به من عوض نداده است، ایمان آورد وقتی مردم کافر بودند، مرا تصدیق کرد زمانی که مردم مرا تکذیب کردند، در اموال خود با من مواسات کرد وقتی مردم مرا محروم ساختند و خدا از او فرزندانی روزی من کرد و از زنان دیگر محروم فرمود (۱۵).

در منابعی هم آمده که عایشه پس ازاین اتفاق با خود چنین گفت:

و الله لا أذکرها بسوء أبدا (۱۶).

سوگند به خدا که هیچ گاه او را به بدی یاد نخواهم کرد.

احترام رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم

پس از وفات خدیجه کبری سلام الله علیها پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم که تا ایشان زنده بود ازدواج دیگری نکرده بودند، همسران متعددی (بنا به مصالح) اختیار کردند. اما همیشه نسبت به مقام والای آن همسر یگانه ادای احترام می نمودند و از ایشان به نیکی یاد می کردند. این تعلق خاطر به گونه ای بود که لطف پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم را شامل حال دوستان خدیجه کبری علیهاالسلام نیز می ساخت. از جمله آن که هر گاه گوسفندی قربانی می کردند، قطعه هایی را برای دوستان ایشان می فرستادند. این فراز نیز خواندنی است:

روی عن أنس قال: کان النبی (صلی الله علیه وآله وسلم) إذا

اتی بهدیه قال: إذهبوا إلی بیت فلانه فإنها کانت صدیقه لخدیجه إنها کانت تحبها (۱۷).

این گونه بود که هرگاه برای پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) هدیه ای آورده می شد، می فرمودند: این را برای فلان خانم ببرید او دوست خدیجه بود و ایشان را دوست می داشت.

لطف خداوند به خدیجه کبری سلام الله علیها

جستجو در منابع حقایقی را برای پژوهشگر روشن می سازد که یکی از آنها لطف و عنایت خاص خداوند متعال به خدیجه کبری علیهاالسلام است. به برخی از این موارد اشاره می کنیم.

۱- جبرییل سلام الله علیه به پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم عرض کرد:

یا محمد هذه خدیجه قد أتتک فاقرأها من ربها السلام و بشرها ببیت فی الجنه من قصب لا صخب فیه و لا نصب (۱۸).

ای محمد (صلی الله علیه و آله وسلم)! این خدیجه (علیها السلام) است که نزد تو می آید. به او از جانب خداوند سلام برسان و او را بشارت ده به خانه ای در بهشت از جواهر که نه ناله ای در آن است و نه رنجی.

۲- پیامبر صلی الله علیه وآله و سلم به خدیجه کبری سلام الله علیها فرمودند:

یا خدیجه ... إن الله عزوجل لیباهی بک کرام الملائکه کل یوم مرارا (۱۹).

ای خدیجه! خداوند عزوجل در هر روز چندین بار نزد فرشتگان بلند مرتبه اش به وجود تو مباهات می کند.

امثال این موارد فراوان است و همگی از مقام والای خدیجه کبری سلام الله علیها نزد خداوند متعال حکایت می کند.

سرانجام

با رشد فزاینده گروندگان به اسلام، فشار مشرکین بر ملسمین بیشتر شد تا جایی که تمام مسلمین را به شعب ابی طالب فرستادند و آنها را در مضیقه شدید از نظر ارتباط و تهیه مواد غذایی قرار دادند. این کار تا سال دهم بعثت ادامه یافت. مسلمانان در این مدت از اموال خدیجه کبری علیهاالسلام و جناب ابوطالب علیه السلام استفاده می کردند تا جایی که این اموال به پایان رسید. یک

سال مانده بود که با امضای صلح نامه مسلمین از شعب خارج شوند که دو مصیبت بر پیکره اسلام و نبی مکرم صلی الله علیه وآله وسلم وارد آمد. وفات حامی بزرگ ایشان جناب ابوطالب سلام الله علیه و درگذشت خدیجه کبری علیهاالسلام. سال وفات این دو اسوه جاودانه اسلام از سوی خاتم الأنبیاء صلی الله علیه وآله وسلم " عام الحزن " نام یافت.

چهارده قرن از آن روزها می گذرد. جامعه مسلمین افراد سخت کوش فراوانی به خود دیده است اما نام خدیجه کبری علیهاالسلام نامی است که درخششی خاص دارد. زحمات این بانوی گران قدر نباید از یادها و خاطره ها محو گردد. هرچند مزارایشان در مکه (قبرستان حجون) همچون مزار فرزندان معصومشان علیهم السلام در بقیع به تیغ نادانی وهابیت تخریب گردیده است، اما نام و یاد آنها در دلهای همه سرسپردگان انسانیت و شرافت و خدمت جاودانه خواهد ماند.

پی نوشت ها

۱- الروض الأنف، ج ۱، ص ۲۱۳

۲- حلف الفضول: پیمانی بود که در آن قبایلی از قریش متعهد شدند مظلومی در مکه نیابند مگر آنکه حق اورا بستانند .

۳- سیره ابن هشام ، ج۱، ص ۱۴۱

۴- بحارالأنوار ، ج ۱۶، ص ۲۲

۵- ام المومنین خدیجه الطاهره ، ص ۱۵

۶- بحارالأنوار، ج ۱۶، ص ۶۵

۷- سفینه البحار، ج ۱۶، ص ۲۷۹

۸- نهج البلاغه، خطبه قاصعه

۹- ام المومنین خدیجه الطاهره، ص ۳۲

۱۰- بحارالأنوار، ج ۱۶، ص ۱۰

۱۱- مناقب خدیجه الکبری، مقدمه، ص ۳

۱۲- امالی شیخ طوسی، ص ۴۶۸

۱۳- امالی صدوق، ص ۴۷۰

۱۴- سوره محمد، آیه ۷

۱۵- اسدالغابه، ج ۵، ص ۴۳۶

۱۶- تذکره الخواص، ص ۳۰۳

۱۷- سفینه البحار، ج ۱، ص ۳۸۰

۱۸- تذکره الخواص،

ص ۳۰۲

۱۹- بحارالأنوار، ج ۱۶، ص ۷۸

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹